



# PREZES REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W LUBLINIE

20-027 Lublin, ul. Karłowicza 4 IX p., tel. 81 534 07 82, fax. 81 534 07 87

Lublin, 24 maja 2017 r.

RIO – II – 600/5/2017

**Pan Roman Radzikowski**

Wójt Gminy

Łaziska 76

24 - 335 Łaziska

Szanowny Panie Wójcie !

W dniach od 1 lutego do 10 kwietnia 2017 r. (z uzasadnionymi przerwami) Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej gminy Łaziska. Protokół kontroli podpisano 21 kwietnia 2017 r.

W zakresie niektórych nieprawidłowości wyeliminowanych w trakcie kontroli, po udzieleniu przez kontrolujących stosownego instruktażu lub o incydentalnym charakterze – nie formułowano wniosków pokontrolnych.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 561).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

## **1. W zakresie rachunkowości i sprawozdawczości:**

*1.1. Niekompletne opracowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, przez:*

- *nieujęcie w planie kont jednostki konta 991 „Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników”, mimo występowania operacji podlegających ewidencji na tym koncie,*

- *nieokreślenie zasad powiązania kont ksiąg pomocniczych z kontami księgi głównej w zakresie kont 011 „Środki trwałe” i 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,*
- *niesporządzenie opisu funkcji służącej do obliczania skutków obniżenia górnych stawek podatków oraz skutków udzielonych ulg i zwolnień w podatkach, stanowiących podstawę sporządzenia sprawozdania Rb-PDP,*
- *nieopisanie systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów – str. 4-5 protokołu.*

Uzupełnić dokumentację opisującą przyjęte zasady rachunkowości, przez:

- *ujęcie w planie kont Urzędu konta 991 „Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników” i określenie przyjętych zasad klasyfikacji na nim zdarzeń, w związku z przepisami § 15 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 760), powoływanego w dalszej części tego wystąpienia jako „rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.” oraz przepisami § 26 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375),*
- *określenie zasad powiązania wszystkich kont ksiąg pomocniczych z kontami księgi głównej,*
- *sporządzenie opisu funkcji służącej do obliczania skutków obniżenia górnych stawek podatków oraz skutków udzielonych ulg i zwolnień w podatkach, stanowiących podstawę sporządzenia sprawozdania Rb-PDP,*
- *opisanie systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów,*

*stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a i c, pkt 4 oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r., poz.1047 z późn. zm.).*

- 1.2. *Dokonywanie zapisów w księgach rachunkowych (rejestrze wydatków) na podstawie dowodów księgowych niezawierających wskazania miesiąca ujęcia dowodu w księgach oraz podpisu osoby odpowiedzialnej za dekretację – str. 7 protokołu.*

Na dowodach księgowych wskazywać m.in. miesiąc ujęcia dowodu w księgach rachunkowych oraz podpis osoby odpowiedzialnej za wskazanie sposobu jego ujęcia w księgach, stosownie do przepisów art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości.

*1.3. Wykazanie – w jednostkowym sprawozdaniu Rb-N za 2015 r. – zaniżonej kwoty depozytów na żądanie (o 1.000 zł) – str. 17-18 protokołu.*

W sprawozdaniu Rb-N „Kwartalne sprawozdanie o stanie należności i wybranych aktywów finansowych” wykazywać dane na podstawie ksiąg rachunkowych oraz innych dokumentów dotyczących jednostki, zgodnie z przepisami § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773).

**2. W zakresie budżetu gminy:**

**2.1 W zakresie dochodów budżetowych:**

*2.1.1. Wykazanie w ewidencji księgowej przedawnionych zobowiązań podatkowych (w kwocie 37.205,54 zł) – str. 25 -28 protokołu.*

Zobowiązania podatkowe, które zgodnie z przepisami art. 70 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r., poz. 201, z późn. zm.) uległy przedawnieniu, odpisywać z kont podatników, w związku z przepisami art. 59 § 1 pkt 9 tej ustawy oraz art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

*2.1.2. Nieprawidłowe sporządzenie deklaracji na podatek od nieruchomości na 2015 i 2016 r. przez Urząd Gminy, w tym m.in. opodatkowanie:*

- sieci wodociągowej, mimo jej zlikwidowania (w kwietniu 2015 r.),
- podatkiem od nieruchomości w 2015 r. użytków rolnych, niezajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, stawką dla „gruntów pozostałych” oraz ich wykazanie w deklaracji na 2016 r. jako ustawowo zwolnionych z tego podatku – str. 28-32 protokołu.

W deklaracji na podatek od nieruchomości wykazywać rzetelne dane w zakresie przedmiotów podlegających opodatkowaniu tym podatkiem oraz zwolnieniu z tego podatku, w związku z przepisami art. 6 ust. 9 pkt 1 i 3 oraz ust. 10 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 716 z późn. zm.).

Wyjaśnić, czy gminne budowle, stanowiące infrastrukturę wodno-ściekową są związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, mając na uwadze stanowisko Ministerstwa Finansów wyrażone w piśmie z dnia 16 października 2015 r. skierowanym do Unii Miasteczek Polskich w sprawie stosowania zwolnienia z podatku od nieruchomości na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 15 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych dla mienia gminnego wykorzystywanego na prowadzenie przez gminę gospodarki wodno-kanalizacyjnej. (PL-LS.834.107.2015), zamieszczone na stronie [www.mf.bip.gov.pl](http://www.mf.bip.gov.pl), zakładka działalność/baza wiedzy/pismo/podatki i opłaty lokalne/2015.

Jeśli w wyniku ustaleń okaże się, że budowle te nie są związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (co skutkuje tym, że nierozdysponowane gminne grunty i budynki lub ich części związane z gospodarką wodno-ściekową należy wykazać w deklaracji jako ustawowo zwolnione z podatku od nieruchomości, zaś budowle nie podlegają wykazaniu w deklaracji na ten podatek, na podstawie przepisów art. 7 ust. 1 pkt 15 oraz art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych), odpowiednio skorygować deklarację na podatek od nieruchomości na 2016 r., a skutki finansowe, dotyczące tej korekty wykazać w sprawozdaniu Rb-PDP w roku, w którym sporządzono korektę, mając na uwadze przepisy art. 6 ust. 10 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych i § 3 ust. 1 pkt 12 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik Nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1015 z późn. zm.).

Wyjaśnić, czy gminne hydrofornie stanowią budynki czy budowle, celem prawidłowego wykazania przedmiotów opodatkowania (zwolnienia) w deklaracji na podatek od nieruchomości, mając na uwadze przepisy art. 2 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Nie wykazywać w deklaracji na podatek od nieruchomości nierozdysponowanych użytków rolnych, stanowiących własność gminy, które nie są zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej, gdyż grunty te nie podlegają opodatkowaniu tym podatkiem, mając na uwadze przepisy art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 617, z późn. zm.) w związku z art. 2 ust. 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

*2.1.3. Nieprawidłowe sprawdzenie informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych, a w konsekwencji nieopodatkowanie w 2016 r. części wspólnych budynku mieszkalnego oraz piwnicy, należące do jednego z właścicieli lokalu – str. 34, 35 protokołu.*

Sprawdzać przedkładane informacje podatkowe, w celu ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia jego zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do przepisów art. 272 pkt 3 w związku z art. 3 ust. 5 Ordynacji podatkowej.

W razie wątpliwości co do poprawności złożonej informacji, wzywać podatnika do udzielenia – w wyznaczonym terminie – niezbędnych wyjaśnień lub jej uzupełnienia, wskazując przyczyny, ze względu na które dane zawarte w informacji podaje się w wątpliwość, stosownie do przepisów art. 274a § 2 w związku z art. 3 ust. 5 Ordynacji podatkowej.

Opodatkować właścicieli wyodrębnionych lokali mieszkalnych podatkiem od nieruchomości od części budynku, stanowiących nieruchomość wspólną w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2015 r., poz. 1892), w zakresie odpowiadającym ich udziałowi w nieruchomości wspólnej, stosownie do przepisów art. 3 ust. 5 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz opodatkować właściciela piwnicy przynależnej do lokalu mieszkalnego, zgodnie z przepisami art. 3 ust. 1 pkt 1 w ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, z uwzględnieniem okresu przedawnienia prawa do wymiaru zobowiązania podatkowego, wskazanego w przepisach art. 68 § 2 Ordynacji podatkowej.

*2.1.4. Udzielenie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży na niewłaściwy okres oraz pobranie opłaty za wydanie jednorazowego zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w niewłaściwej (podwójnej) wysokości – str. 47, 48 protokołu.*

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wydawać na czas oznaczony, nie krótszy niż 4 lata, stosownie do art. 18 ust. 9 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487 z późn. zm.).

Opłatę za jednorazowe zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, wydawane na okres do 2 dni, pobierać w wysokości odpowiadającej 1/12 rocznej opłaty za poszczególne rodzaje zezwoleń, o których mowa w art. 11<sup>1</sup> ust. 2 i art. 18 ust. 3 cytowanej ustawy, stosownie do jej przepisów art. 18<sup>1</sup> ust. 2 i 3.

*2.1.5. Nieprzedkładanie w latach 2014 – 2016 Radzie Gminy projektu uchwały w sprawie zatwierdzenia taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę lub wniosku o przedłużenie czasu obowiązywania dotychczasowych taryf, a w konsekwencji stosowanie (od 1 grudnia 2014 r.) taryf zatwierdzonych przez Radę w 2013 r. – str. 49, 50 protokołu.*

Przedkładać corocznie Radzie Gminy projekt uchwały w sprawie zatwierdzenia taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę bądź przedłużającej czas ich obowiązywania, lecz nie dłużej niż o 1 rok, stosownie do przepisów art. 24 ust. 1, 5 i 9a ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2017 r., poz. 328), w związku z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446 z późn. zm.).

Ponadto rozważyć podjęcie czynności mających na celu ustalenie, czy wartość nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste uległa zmianie, mając na uwadze przepisy art. 77 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r., poz. 2147 z późn. zm.) – str. 55 protokołu.

## **2.2. W zakresie wydatków budżetowych:**

### *2.2.1. Przypadki nieprawidłowości w zakresie dodatków mieszkaniowych, polegające na:*

- *przyjęciu do ich obliczenia wydatków przeliczonych na normatywną powierzchnię użytkową lokalu, w sytuacji gdy powierzchnia lokalu była mniejsza od normatywnej,*
- *obliczeniu dodatku na podstawie zaświadczenia o wysokości dochodów, niezawierającego informacji niezbędnych do ustalenia prawidłowej kwoty dochodów,*
- *przyznaniu dodatku na podstawie wniosku, do którego nie dołączono wymaganych dokumentów – str. 66 – 68 protokołu.*

Decyzje w sprawach przyznania dodatku mieszkaniowego wydawać na podstawie kompletnie wypełnionych wniosków, do których załączono wszystkie dokumenty niezbędne do prawidłowego obliczenia dodatku, w tym – w przypadku właścicieli domów jednorodzinnych – tytuł prawny do domu i zaświadczenie organu właściwego w sprawie wydania pozwolenia na budowę lub oświadczenie, składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, potwierdzające wielkość powierzchni użytkowej i stan wyposażenia technicznego domu, stosownie do przepisów art. 7 ust. 1, 2 i 2a ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2017 r., poz. 180) oraz § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie dodatków mieszkaniowych (Dz. U. Nr 156, poz. 817 z późn. zm.).

Jeżeli powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego jest mniejsza lub równa powierzchni normatywnej, dodatek mieszkaniowy ustalać w wysokości różnicy pomiędzy wydatkami ponoszonymi na ten lokal, o których mowa w przepisach art. 6 ust. 3 i 4 ustawy o dodatkach mieszkaniowych a odpowiednią kwotą wymienioną w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 lub w ust. 2 pkt 1-3 tej ustawy, stosownie do jej przepisów art. 6 ust. 9.

Do ustalenia wysokości dochodów gospodarstwa domowego, niezbędnych do obliczenia dodatku mieszkaniowego, przyjmować wszelkie przychody po odliczeniu kosztów ich uzyskania oraz po odliczeniu składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenie chorobowe, określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, chyba że zostały już zaliczone do kosztów uzyskania przychodu, zgodnie z przepisami art. 3 ust. 3 ustawy o dodatkach mieszkaniowych.

*2.2.2. Ustalenie wartości zamówień – na budowę drogi gminnej nr 108143L oraz na dostawę żużła stalowniczego – bez uwzględnienia wartości zamówień uzupełniających, przewidzianych przez zamawiającego oraz dopuszczenie ich udzielenia w postępowaniu na dostawę żużła, mimo że przedmiot zamówienia stanowiły dostawy powszechnie dostępne o ustalonych parametrach technicznych – str. 70, 74-75 protokołu.*

W przypadku przewidywania możliwości udzielenia zamówień, o których mowa w przepisach art. 67 ust. 1 pkt 6 i 7 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164 z późn. zm.), uwzględniać ich wartość przy ustalaniu łącznej wartości zamówienia, zgodnie z przepisami art. 32 ust. 3 tej ustawy.

Możliwość udzielenia – dotychczasowemu wykonawcy zamówienia podstawowego (w trybie z wolnej ręki) – zamówienia na dodatkowe dostawy, których celem jest zwiększenie bieżących dostaw, przewidywać wyłącznie w sytuacji, jeżeli zmiana wykonawcy zobowiązywałaby zamawiającego do nabywania materiałów o innych właściwościach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność techniczną lub nieproporcjonalnie duże trudności techniczne w użytkowaniu i utrzymaniu tych produktów, stosownie do przepisów art. 67 ust. 1 pkt 7 cytowanej ustawy.

*2.2.3. Nieprawidłowości dotyczące warunków udziału w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych oraz dokumentów wymaganych od wykonawców, polegające na:*

- a) niejednoznacznym wskazaniu okresu, z którego wykonawcy mieli wykazać się doświadczeniem – w postępowaniu na budowę drogi gminnej nr 108143L (tj. ostatnie pięć lat przed wszczęciem postępowania, czy przed upływem terminu składania ofert) – oraz nieokreśleniu lub nieprecyzyjnym określeniu rodzaju zamówień, wykonaniem których mieli się wykazać wykonawcy – w postępowaniach na budowę drogi i na dostawę żużła stalowniczego,*
- b) niewskazaniu – w specyfikacjach istotnych warunków zamówień na budowę drogi gminnej i na budowę stacji wodociągowej w miejscowości Kamień Kolonia – że wymagane od wykonawców ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej powinno być związane z przedmiotem zamówienia oraz nieokreśleniu – w postępowaniu na budowę stacji wodociągowej – minimalnej kwoty ubezpieczenia,*

- c) *żądaniu dokumentów potwierdzających brak podstaw do wykluczenia z postępowań:*
  - *na budowę drogi gminnej i na dostawę żużla stalowniczego – w zakresie niezalegania z uiszczaniem podatków, opłat lub składek oraz dotyczących niekaralności – wyłącznie od wykonawców mających siedzibę lub miejsce zamieszkania poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,*
  - *na budowę stacji wodociągowej – wyłącznie w specyfikacji istotnych warunków zamówienia,*
- d) *dopuszczeniu możliwości złożenia wszystkich dokumentów, składanych wraz z ofertą – w postępowaniu na budowę drogi gminnej – w formie kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem,*
- e) *wymaganiu załączenia do oferty – w postępowaniu na odbiór i transport odpadów komunalnych w 2017 r. – tłumaczenia dokumentów sporządzonych w języku obcym na język polski, dokonanego przez tłumacza przysięgłego – str. 70-73, 75, 78, 83-84 protokołu.*

Warunki udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz wymagane od wykonawców środki dowodowe określać w sposób proporcjonalny do przedmiotu zamówienia oraz umożliwiający ocenę zdolności wykonawcy do należytego wykonania zamówienia, w szczególności wyrażając je jako minimalne poziomy zdolności, żądając od wykonawców wyłącznie oświadczeń lub dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania, stosownie do przepisów art. 22 ust. 1a i art. 25 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, wskazanych w przepisach rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia (Dz. U. z 2016 r., poz. 1126), w tym żądając od wykonawców:

- wykazu wykonanych robót budowlanych – w celu potwierdzenia spełniania przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów selekcji dotyczących zdolności technicznej lub zawodowej – prawidłowo wskazywać okres, z którego wykonawcy mogą wykazać się doświadczeniem, tj. ostatnie 5 lat przed upływem terminu składania ofert, mając na uwadze, że – w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu konkurencji w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego – zamawiający może dopuścić, aby wykaz ten dotyczył robót budowlanych wykonanych w okresie dłuższym, zgodnie z przepisami § 2 ust. 4 pkt 1 i ust. 5 pkt 1 cytowanego rozporządzenia,
- dokumentów potwierdzających, że wykonawca jest ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności – w celu potwierdzenia spełniania przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów selekcji dotyczących sytuacji ekonomicznej lub finansowej – jednoznacznie wskazywać, że działalność wykonawcy powinna być związana z przedmiotem zamówienia oraz określać sumę gwarancyjną, stosownie do przepisów § 2 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w związku z art. 22c ust. 1 pkt 3 ustawy.



Od wykonawców mających siedzibę lub miejsce zamieszkania poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, żądać dokumentów wskazanych w przepisach § 7 ust. 1 i 3 cytowanego rozporządzenia, wyłącznie w sytuacji, jeżeli od wykonawców krajowych żądane są odpowiadające im dokumenty ujęte w przepisach § 5 tego rozporządzenia, mając na uwadze przepisy art. 7 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Zapewnić zgodność treści ogłoszeń o zamówieniach publicznych z treścią specyfikacji istotnych warunków zamówienia w zakresie oświadczeń lub dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu oraz brak podstaw wykluczenia, stosownie do przepisów art. 36 ust. 1 pkt 6 i art. 41 pkt 7a w związku z art. 25 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zawarcie w ogłoszeniu oraz w specyfikacji różniących się informacji w tym zakresie, uniemożliwia stwierdzenie, jakich dokumentów zamawiający wymaga (wskazanych w ogłoszeniu, czy w specyfikacji), co może wprowadzać w błąd wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia, a w konsekwencji prowadzić do naruszenia przepisów art. 7 ust. 1 powołanej ustawy.

Możliwość składania w formie kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem dopuszczać wyłącznie dla dokumentów, o których mowa w cytowanym rozporządzeniu – innych, niż oświadczenia dotyczące wykonawcy i innych podmiotów, na których zdolnościach lub sytuacji polega wykonawca na zasadach określonych w art. 22a ustawy Prawo zamówień publicznych i dotyczące podwykonawców (które składane są w oryginale), zgodnie z przepisami § 14 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia.

Nie żądać od wykonawców tłumaczeń dokumentów sporządzonych w języku obcym dokonanych wyłącznie przez tłumacza przysięgłego, ponieważ przepisy § 16 ust. 1 powołanego rozporządzenia stanowią jedynie, że dokumenty sporządzone w języku obcym są składane wraz z tłumaczeniem na język polski.

#### *2.2.4. Niewłaściwe określenie przeznaczenia zabezpieczenia należytego wykonania umowy, w postępowaniach na budowę drogi gminnej nr 108143L oraz na budowę stacji wodociągowej w miejscowości Kamień Kolonia – str. 73,79 protokołu.*

Wymagania (w tym przeznaczenie) dotyczące zabezpieczenia należytego wykonania umowy, formułować w specyfikacji istotnych warunków zamówienia zgodnie z przepisami art. 147 – art. 151 w związku z art. 36 ust. 1 pkt 15 ustawy – Prawo zamówień publicznych, mając na uwadze, że przepis art. 151 ust. 2 tej ustawy mówi o kwocie pozostawionej na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady, z czego wynika, że pokryciu roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, tj. realizacji głównej funkcji określonej w art. 147 ust. 2 ustawy, służyć powinna pełna kwota zabezpieczenia, ustalona zgodnie z art. 150 ust. 1 i 2 ustawy (a nie np. 70 % tej kwoty).

### *2.2.5. Nieprawidłowości w zakresie opisu przedmiotu zamówień:*

- *na budowę stacji wodociągowej w miejscowości Kamień Kolonia, polegające na wskazaniu znaków towarowych trzech urządzeń, w sytuacji gdy możliwe było ich opisanie za pomocą dostatecznie dokładnych określeń oraz parametrów technicznych i jakościowych,*
- *na odbiór i transport odpadów komunalnych w 2017 r., polegające na nieokreśleniu w ogłoszeniu o zamówieniu wielkości lub zakresu zamówienia – str. 77, 82-83 protokołu.*

Przedmiotu zamówienia nie opisywać przez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia, źródła lub szczególnego procesu, który charakteryzuje produkty lub usługi dostarczane przez konkretnego wykonawcę, jeżeli mogłoby to doprowadzić do uprzywilejowania lub wyeliminowania niektórych wykonawców lub produktów, chyba że jest to uzasadnione specyfiką przedmiotu zamówienia i zamawiający nie może opisać przedmiotu zamówienia za pomocą dostatecznie dokładnych określeń, a wskazaniu takiemu towarzyszą wyrazy „lub równoważny”, stosownie do przepisów art. 29 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Określając w ogłoszeniu o zamówieniu jego przedmiot, wskazywać wielkość lub zakres zamówienia, stosownie do przepisów art. 41 pkt 4 powołanej ustawy.

### *2.2.6. Nieudostępnienie do wglądu pełnych ofert – od chwili ich otwarcia – w postępowaniu na budowę stacji wodociągowej w miejscowości Kamień Kolonia – str. 80-81 protokołu.*

Oferty złożone w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego udostępniać od chwili ich otwarcia, stosownie do przepisów art. 96 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych, mając na uwadze zachowanie zasady jawności postępowania, wynikającej także z przepisów art. 8 ust. 1 i art. 86 ust. 2 tej ustawy. Dołączone do oferty oświadczenie wykonawcy, o którym mowa w art. 25a ust. 1 powołanej ustawy, jak też dołączone w trybie art. 26 ust. 1 lub ust. 2 tej ustawy oświadczenia i dokumenty potwierdzające okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy, stanowią jeden z elementów oferty, w związku z czym – jeżeli zawarte w nich informacje nie zostały przez wykonawcę zastrzeżone, jako tajemnica przedsiębiorstwa, w trybie art. 8 ust. 3 ustawy – podlegają udostępnieniu na takich samych zasadach jak oferta.